

dem esse artificis cuius est ea que proxime sequitur, & eadem sibi laborantis. Deum immortalis, que fuit impudentia hoc tribuere Damaso: cuius elegantiam etiam in scribendis versibus approbat Hieronymus, & exant alia quedam ejusdem de quibus character hominis deprehendi possit. Saltem mutasset aliquantulum sermonis habitum, cum nunc Damaso pro Damaso, nunc Hieronymus videri studet. Sed quid faceret? cupressum modo simulare norat, nec alium habebat sermonis florem. Cumque deesse fallendi facultas, animum tamen non desuisse declaravit. Non saltem illud cavet, ne sacerdotem vocaret, qui non esset Episcopus, cum consilio non vocarentur sacerdotes nisi Episcopi? demiror cur non eadem opera vocaret cardinalem, cum hoc vocabulum illis temporibus adhuc fuerit inauditum.

DAMASUS HIERONYMO.

DAMASUS Episcopus fratri & compresbytero Hieronymo in Domino salutem. Dum multa corpora librorum in meo arbitrio oblata fuissent: contigit ut librum psalmodiarum in meo animo festinus cognoscerem detineri, & memoriam capacitatis meae imbueret. Cogitavi frater amantissime & in Christo semper sacerdos, ut secundum septuaginta interpretis, id est, Mathiam & Ptolemaum, Mochium, Sacreum, Hydronium, Pamphilum, Zoastrem, Didymum, Sanium, Epiphanium, Ciatrem, Simonem, & ceteros in quantum nostra recurrit conscientia, de septuaginta invenire vestigia. Peto item charitatem tuam ut sicut a creatore tuo Alexandro coepiscopo nostro didicisti in gremio Græcorum psallere: ita & ad nos tua fraternitas dirigere delectetur: quia tanta simplicitatis indago est apud nos, ut tantum in die dominica Apostoli Epistola una reciteretur: & Evangelii capitulum unum dicatur: & nec psallendi mos tenetur: nec hymnidicus in nostro ore cognoscitur. Peto ergo pet fratrem & compresbyterum nostrum Bonifacium: ut jubeat fraternitas tua rei hujus nobis aperire vestigium. Milla quinto kalendas Novembris per Bonifacium presbyterum Jerololyman.

CENSURA EPISTOLÆ SEQUENTIS.

Nihil verior quantumvis sancte dejerare, non caruisse ferri quibus hanc scripsit Epistolam. At primum demiror, nullum fuisse tam stupidum, aut certe quatuor qui speravit futurum, ut hac Epistola, qua nihil fingi potuit nec insulsum, nec indoctum, nec infantium, a quoquam pro Hieronymiana legeretur. Sed nihil est tam absurdum in rebus mortalium, quod non reperiat approbatorem. Quid non audeant histriones isti, posteaquam viderint huic etiam impudentia non desuisse successum? Inveni sunt tam nullis auribus, tam nullis oculis, imò tam nulla mente, ut has nugacissimas nugas ab Hieronymo scriptas putarent? At quis non ex ipsa statim salutatione deprehendat impostorem, nisi prudens clausit oculos? Damaso sedis Apostolicae urbis Roma Hieronymus supplex. Quaso, quando sic unquam salutavit Hieronymus? Deinde quam concinnè rem ingreditur: Legi literas Apostolatus tui poscentes, & reliqua que sequuntur, tam insulsa, tamque frigida, ut Jovinianus ipsi cuius infantiam tot salibus inspectatur Hieronymus, ad hunc collatus, Cicero quispiam videri possit.

HIERONYMUS DAMASO.

BEATISSIMO Papæ Damaso sedis Apostolicæ urbis Romæ, Hieronymus supplex. Legi literas Apostolatus tui, poscentes ut secundum simplicitatem septuaginta interpretum canens, psalmographum interpretari festinem propter fastidium Romanorum: ut ubi obsecutus impedit, apertius & Latine trahatur sensus. Precatur ergo eliens tuus, ut vox ista cujullibet psalmi, sive matutinis horis sive vespertinis conjungi præcipiat Apostolatus tui ordo, Gloria Patri & Filio & Spiritui sancto: Sicut erat in principio & nunc & semper, & in sæcula sæculorum Amen. Istud carmen omni psalmo conjungi præcipias: ut fides trecentorum decem & octo Episcoporum Niceni Concilii, etiam vestri oris consortio declaratur. Ubi autem Deus & homo honorabili voce cantatur, Alleluia semper cum omnibus psalmis affigatur: ut in

omni loco communiter respondeatur nocturnis temporibus. In Ecclesia autem post resurrectionem usque ad sanctum Pentecosten finitur: inter diurnum verò spatia quinquagesimæ, propter novitatem sanctæ Paschæ, vox ista laudis canatur in Aleph: quod Græcè prologus, Latine præfatio dicitur.

ITEM HIERONYMUS DE DUODECIM Doctoribus.

IS nunc acriter, mi frater Desideri, ut tibi quasi de luminariis quæ toto firmamento mundi resurgent, pauca de scriptoribus qui nobis multa de obscuritatibus quæ propter carnalem mentem intelligentiam impediunt, ad splendorem considerationis spiritualis proferre poterunt, manifestissime dicam. Sed vereor Sufannæ Helchiæ filie ne in me sententia iniquo iudicio presbyterorum dicentis impleatur: Angustia sunt mihi undique, & mihi similiter sunt angustia. Si enim voluero aliquem ex his reprehendere, adversarios atque inimicitias mihi ubique concitabo: Si autem noluerò, quod postulasti nunquam invenies. Sed unius tantum voluntatem condemnare, quàm multorum consilia transire vel despiciere melius esse videtur. Quia unusquisque eorum in Scripturis sanctis diligenter laudari meruit. Sed omnes leniter leviterque cum omni timore tangam ut utrumque pacifice impleam.

UGUSTINUS Episcopus volans per montium cacumina quasi Aquila, & ea quæ in montium radicibus fuerint non considerans, multa cælorum spatia, terrarumque situs & aquarum circulum claro sermone pronuntiat. Qui enim in lignum fructuosum ascendere vult, paulatim ad superiora & majora poma carpere festinat, ramos autem proximos parvulis relinquit. Nos autem parvuli sumus infirmique atque minores: si inferiora cogitare voluerimus, nobiscum bene agitur.

ILARIUS Episcopus lucifer Romanorum, Ecclesiarumque lucerna & pretiosus lapis, ad quem mortalia vix ascendunt pulchro sermone aureoque ore universa loquitur. Si ejus aliqua secus viam cecidisse potuissent; tamen ab eo in scripturis messis magna exorta est.

RIGENES Adamantius altiora ac majora cogitans, proprio ingenio non sufficiens, aliud subnectit. Et cum hac nimio mentis ardore cogitasset, oneribus majoribus caricabat se: & cum sic incidere non potuisset, ruina magna illuc devolutus est, ut ruina ejus parasset ad doctrinam ejus aliquas seductiones ineptas: multoque de via recta vocibus in aliam viam perduxit, & venenum quasi tinnulis Syrenarum canticis pluribus nocere potuit: Melior omnibus in bonis: peior in malis. Alia vera verò secus viam seminata sunt: multi tamen discipulorum ejus pessimi multa venenosa sub nomine ejus edidisse testantur.

EUSEBIUS Cæsariensis clavis scripturarum, custosque novi Testamenti multis major in conscriptione esse à Græcis condemnatur. Tria sunt præclara quæ hoc in operibus ejus testatur: Canones quatuor Evangeliorum, quinquedecim historie Ecclesiasticæ, quæ novum Testamentum narrant, atque custodiunt, & Chronicon, id est temporum breviarium & omnia ejus vestigia quo iterare potuisset nunquam reperimus.

ELIODORUS presbyter domum amplissimam per modicum formam aspiciens, tentansque ostia conclusa, clavemque non habens, vix pauca ad lucem prodere convaluit: sed quæ potuit narrare, fideliter narravit.

MBROSIIUS frater profundorum penna raptus & veris volucer, quamdiu in profundum ingreditur, fructum de alto carpere videtur. Et omnes sententiæ ejus fidei Ecclesiæ & omnium virtutum firmæ sunt columnæ.

DARDANUS quoque multas quæstiones arripiens per mentis astutiam nucemque circa nucleum non confringens, multa impossibilia de scripturis cum fiducia loquitur.

AULINO visum est magister fieri, & non erat ante discipulus, & fructum sine radice oriri ferique tentavit: ideo ejus conscriptiones scriptore & charta non indigent.

ELAGIUS de qua apud fideles sermo est, de quo etiam & mihi gravis disputatio verborum pene in toto orbe annuntiata est; quem omnes Ecclesiæ quasi lupum de sil-

Ex MS. Annuat. Florent. Ser. v. tarum. Collatum ad S. Crucis. Minorian Florent. col. 272.

\* al. amore.

\* al. congregate.

\* al. aliquid.

\* al. dicitur.

\* al. alios ejus pessimos discipulos.

\* & undecim.

\* per.

\* causa disputationis.

va

comitant va \* cognominant, aureum colorem super nigrum venenum componens, fontem dulcem primi mellis amaritudine maritima commiscuit.

JOVINIANUS leta facie & corde aspero, potu dulcissimo commixto multos potavit, & contrarias sententias per odium occasionis Christianis profertens composuit: & me quamquam in omnibus laboriosum, assidue quæstionibus infinitis afficit & vexat.

JULIUS Africanus cuius vestigium omnes Orientales Australisque diligenter unanimiterque in Danieli hebdomadibus investigant, universa temporum spatia cum omni pericia jugique sermone construxit. Et nulla ab omnibus quæ dicta sunt per eum, in toto orbe unquam data est contradictio.

AVONIUS à multis culpabilis, dura sententia, fortiterque universa difficilia ingerere conatus est. Et quasi qui contra undas maris navigare non potest, vel contra impetum torrentis validi natere non valet; ita cuncta quæ scripsit contra Scripturas sacras, consistare non poterant: ideo quasi umbra secus homines sunt.

CENSURA EPISTOLÆ SEQUENTIS.

De hoc opusculo non possum aliud judicare, quam quod ipsum præ se fert. Nec ipsa febris quicquam scribere posset infans, nec ipsa temulentia remulentiens. Deinde quid stultius, quam ubi professus sit se de luminariis toto mundi firmamento luculentibus diciturum, Pelagium, Jovinianum, & consimiles inculcare tenebrosos. Ad hæc quam bello digerit ordine Catalogum, Augustinum omnium ætate postremum, primo recensens loco: quosdam sic admiscens, ut nescias de quibus loquatur. Ambrosium fratrem vocat, Eliodorum presbyterum. In summa non queo suspicari, quid isti bubulco venerit in mentem, nisi quod aliquis inepie favens Augustino, eum hoc tam bello monumeto voluerit cohonestare. Et tamen hæc stupidissima bellua affectavit ut Hieronymus videretur, cum de Joviniano loquens, & me, inquit, quamquam in omnibus laboriosum assidue quæstionibus infinitis afficit & vexat. Et ne quis dubitaret hunc esse Hieronymum, in sine at exitus tres vitas ex Catalogo quem scripsit Hieronymus de viris illustribus, Hilarii, Damasi, & Gregorii Nazianzeni. Ne quid mireris optime lector, si videor hæc cum somacho scribere. Quis enim vel literis favens, vel tam incomparabilis viri gloria, non indignè ferat, tam indocta, tam stulta, tam insana blateramenta in Hieronymi conferri nomen?

SCRIPTORUM ECCLESIASTICORUM Catalogus ad Desiderium.

IS nunc acriter mi frater Desideri, ut tibi quasi de luminariis, quæ toto firmamento mundi resurgent, pauca de scriptoribus, qui nobis multa de obscuritatibus, quæ propter carnalem mentem intelligentiam impediunt, ad splendorem considerationis spiritualis proferre poterunt, manifestissime dicam. Sed vereor Sufannæ Helchiæ filie, ne in me sententia iniquo iudicio presbyterorum impleatur, dicentis: Angustia mihi undique sunt, & mihi similiter sunt angustia. Si enim voluero aliquem ex his reprehendere, adversarios atque inimicitias mihi undique concitabo. Si autem noluerò, nunquam quæ postulasti invenies. Sed unius tantum voluntatem condemnare, quàm multorum consilia transire vel despiciere, melius esse videtur: quia unusquisque eorum in Scripturis sanctis diligenter laudari meruit, sed omnes breviter leviterque cum omni amore tangam: ut utrumque pacifice impleam.

UGUSTINUS Episcopus volans per montium cacumina quasi Aquila: & ea quæ in radicibus montium sunt, non considerans, multa cælorum spatia, terrarumque situs, & aquarum circulum, claro sermone pronuntiat. Qui enim in lignum fructuosum ascendere vult, paulatim ad superiora & majora capere poma festinat: ramos autem proximos parvulis relinquit. Nos autem qui parvuli sumus, infirmique atque minores: si inferiora congregate valuerimus, nobiscum bene agitur.

ILARIUS Episcopus Romanorum, lucifer lucernæque Ecclesiarum, & pretiosus lapis: ad quem mortalia vix ascendunt, pulchro sermone aureoque ore universa loquitur.

Est enim aliqua secus viam cecidisse potuissent: tamen ab eo in scripturis messis exorta est magna.

RIGENES Adamantius, altiora atque majora cogitans, propriumque ingenium ferre non sufficiens, dum aliud loquitur, per aliud se nectit. Et cum hæc nimio mentis ardore cogitasset, oneribus majoribus caricabat se: & cum sic incidere non potuisset, ruina magna illuc devolutus est, ut ruina ejus pareret doctrinas per aliquas seductiones ineptas, multoque de via recta in aliam viam perduxit: & venenum ejus quasi tinnulis vocibus, Syrenarumque canticis plures necare potuit. Melior omnibus in bonis, peior in malis. Aliqua verò per eum secus viam seminata sunt: multi tamen aliquos ejus pessimos discipulos, multa venenosa sub ejus nomine edidisse testantur.

EUSEBIUS Cæsariensis clavis scripturarum, custosque novi testamenti, multis major in conscriptionibus à Græcis comprobatur. Scripsit quatuor canones Evangeliorum: & undecim libros historie Ecclesiasticæ, qui novum testamentum narrant atque custodiunt: & xviij, id est temporum breviarium. Hæc tria sunt præclara, quæ in operibus ejus testantur: & nos ante omnia ejus vestigia qui imitari potuissent, nunquam reperimus.

ELIODORUS presbyter domum amplissimam per modicum foramen respiciens: tentansque ostia conclusa, clavemque non habens, vix pauca ad lucem prodere convaluit: sed quæ potuit narrare, fideliter narravit.

MBROSIIUS frater, profundorum penna raptus, & æris volucer, quamdiu in profundum ingreditur, fructum de alto carpere videtur. Et omnes ejus sententiæ, fidei Ecclesiæ, & omnium virtutum firmæ sunt columnæ.

DARDANUS multas quæstiones arripiens per mentis astutiam, nucemque circa nucleum non confringens, multa impossibilia de scripturis cum fiducia loquitur.

AULINO visum est magistrum fieri: & non erat ante discipulus: & fructum sine radice oriri ferique tentavit. Ideo ejus conscriptiones, scriptore & charta non indigent.

ELAGIUS de quo apud fideles sermo est, de quo etiam & mihi gravis causa disputationis ejus verborum pene in toto orbe annuntiata est: quem omnes Ecclesiæ quasi lupum de sylva mirantur, aureum colorem super nigrum venenum componens, fontem dulcem primi mellis amaritudine maritima commiscuit.

JOVINIANUS leta facie, & corde aspero, potu dulcissimo felle commixto, multos potavit: & contrarias sententias per odium occasionum Christianis profertens composuit: & me, quamquam in omnibus laboriosum, assidue quæstionibus infinitis afficit & vexat.

JULIUS Africanus, cuius vestigium omnes Orientales Australisque diligenter unanimiterque in Danieli hebdomadibus investigant, universa temporum spatia cum omni pericia jugique sermone construxit: & nulla ab omnibus quæ dicta sunt per eum in toto orbe unquam data est contradictio.

AVONIUS à multis culpabilis, dura sententia fortiterque universa difficillima ingerere conatus est: & quasi qui contra undas maris navigare non potest, vel contra impetum torrentis aquæ natere non valet: ita cuncta quæ scripsit contra scripturas sanctas, obstare non poterant: Ideo quasi umbra secus hominem sunt.

ILARIUS Pictavorum Aquitanie Episcopus, factione Saturnini Arelatenis Episcopi, de synodo Byterensi in Phrygiam relegatus, duodecim adversus Arianos confecti libros: & alium librum de synodis, quem Galliarum Episcopis scripsit, & in psalmos tres commentarios, primum videlicet & secundum: & à centesimo decimo octavo, usque ad extremum. In quo opere imitatus Origenem, nonnulla etiam de suo addidit. Est ejus ad Constantium libellus, quem viventi Constantinopolim direxit: & alius in Constantium, quem post mortem ejus scripsit: & liber adversus Valentem & Ursatium, Ariminensis & Seleucensis synodi historicum continens, & ad præfectum Salustium, sive contra Diocorum. Et liber hymnorum & mysteriorum: alius & commentarius in Mattheum, & tractatus in Job, quos de Græco Origenis ad sensum transtulit. Et alius elegans libellus contra Maxentium, & nonnullæ Epistolæ ad diversos. Aiunt quidam scripsisse eum & in Canticum canticorum: sed à nobis hoc opus ignoratur. Mortuus est Pictavis Valentiniano & Valente regnantibus.

D d

Tom. V.